

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 15. An detur actus indifferens in specie, vel in indiuiduo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38987

CAPVT XV.

*An detur actus indifferens in
specie, vel in indiuiduo.*

180 **C**ertum est dari alios quos actus indifferentes ex inaduertentiâ rationis. Duæ sunt præcipuæ quaestiones. Altera est, an omne obiectum gratiâ suâ licitè amabile, sit etiam capax terminandi actum honestum propter suam honestatem natiuam, & nõ tantum quatenus potest esse vtile ad aliud obiectum. Secunda est, an semper quilibet actus in indiuiduo elicited cū sufficienti deliberatione sit vel bonus, vel malus. Quantum spectat ad primum, defendimus partem affirm-

affirmatiuam. Omne enim possibile non illicitum, est tale, vt Deus sit illius causa per se, & ex intentione; ergò quicumque illud facit, conformatur cū voluntate diuinā; ac proinde benè agit moraliter.

181 Quantùm verò ad secundam partem, negamus dari actus indifferētes in indiuiduo, non solùm per se, cum omne obiectum non malum sit bonū vt probauimus, sed ne ex ignoratiā quidē, eò quòd quis existimaret contrariam opinionem esse veram. Semper enim ad hoc, vt quis operetur licitè, debet agnoscere obiectum esse licitum, & permissum à summā regulā, & à supremo domino. Vel ergo eligit obiectum propter hoc motiuum, vel non? Si

eligit propter illud, iam demeretur sibi eundem supremum dominum, hoc est Deum, dum amplectitur aliquid quoniam ille id permittit; ac proinde subiici se illius dominio, si verò contemnit hoc motuum, hoc ipso offendit Deum.

182 Solet hoc loco dubitari an operatio facta propter aliquod commodum merè humanum non interdictum à lege sit licita quando commodum illud ex naturà suà non est prohibitum: an verò eatenus nō dicatur esse prohibitum; quatenus licitè possumus illud adhibere in ordine ad superiorem finem, non verò ita, vt possumus illud amplecti gratià sui. In quare primā partē multi defendunt, sed altera est longè com-

mu-

muniō, & verior. Fundamenta primæ partis colliguntur ex eò, quòd virtutes naturales ordinantur ad naturalem foelicitatē nō solūm animæ separatæ, sed etiā totius hominis, quatenus homo in hac vitā illius est capax. Naturalis autem foelicitas componitur ex omnibus istis commodis licitis; ergò possunt ex virtute desiderari. Rursus temperantia ab Aristotele constituitur inter excessum, & defectum in procurandis voluptatibus corporis; ergò aliquas procurare pertinet ad virtutem temperantiæ naturalis.

183 Præterea Deus in lege veteri promittebat foelicitatem terrestrem tanquam præmium, atque adeò tanquam motiuū ad benè operandum; ergò in-

tendebat, vt homines allicerentur ab hoc motiuo. Semper autem bonum est facere id, quod Deus intendit, & propter id, propter quod ipse intendit vt fiat. Ad hæc, natura, quæ reipsà est idem, ac Deus, allexit homines ad operationes necessarias conseruando indiuiduo, & propagandæ speciei per voluptatem corpoream; ergò voluit vt possemus operari ex desiderio talis voluptatis. Denique Deus reddet Beatis tanquam partē præmij voluptatem omnium sensuum post resurrectionem corporum; ergò illa secundùm se est desiderabilis.

184. Contrariam tamen sententiam dixi veriozem, primò quidem ex authoritate Augustini, qui sæpè in illam
prio-

priorem inuehitur: & præcipuè
lib. 4. contra Iulianum, cap. 14.
tradit hanc regulam, vt liceat
quidem procurare cessationem
doloris, liceat quoque accepta-
re voluptatem præsentem, que-
rere absentem non liceat. Pri-
ma pars huius effati est mani-
festa. Nam dolor est ex naturà
suà malus, & incōpossibilis cū
beatitudine, quam omnes na-
turaliter quærimus; ergò illum
auerfari est desiderium maxi-
mè secundum naturam. Se-
cunda item pars indè constat,
quòd summum est illicium vo-
luptatis præsentis: ac proinde
quando illa ex naturà suà non
est illicita, sed licitæ, & honestæ
sunt illæ actiones, ad quas ea
per se consequitur, vtique esset
lex durissima, & inobservabilis,

L 4 illa

illa quæ prohiberet eius acceptationem.

185. Ultima verò pars Augustiniani effati colligitur ex eo quòd, cum Deus eleuauerit naturã humanã ad beatitudinem supernaturalem, à quã procurandã, & acquirendã plurimũ auertit studium voluptatis corporeæ, satiùs fuit ad hũc finem, vt eiusmodi studium omnino prohiberetur: quod non contingeret in statu puræ naturæ. Ideò positã hac eleuatione dantur virtutes ignotæ antiquis philosophis, quæ consistunt in contemptu omnium terrestriũ bonorum. Neq. amplius nunc possumus operari ex motiuo felicitatis naturalis, quippè quæ est impossibilis.

186 Nec tamen inutile est
il-

illicium illius voluptatis, per quam natura nos allexit ad operationes necessarias. Ea enim voluptas est medicamentum doloris, ut sæpè Aristoteles obseruat, adeòque, ut talis, est licitè desiderabilis secundùm Augustinum, non quidè sistendo in illà, sed eam ordinando ad finem naturæ. Non tamèn licet desiderare dolorem illum, ut ei madeamur per voluptatè; sicut benè viderunt etiam Ethnici Philosophi, atque in primis Plato in Gorgia. Item licebat desiderare illa bona humana, à Deo promissa in lege veteri, & tanquam depulsiua dolorum, & tanquam instrumenta, quæ possent conducere ad magis quietam, & facilem acquisitionem foelicitatis æternæ. Deniq.

illæ voluptates sensibiles, quæ nobis reseruantur in Cœlo, non poterunt nos auocare ab amore superioris boni, & ideò erunt licitè amabiles gratià sui. Sicut fortasse contigisset etiam in statu innocentiaë propter subordinationem perfectam partis inferioris, vt indicat Augustinus lib. 4. contra Iulian. cap. 1.

CAPVT XVI.

De malo in Genere.

187 **V**T agamus de peccato, quod est precipuum malum, & sine quo nõ essent cœtera mala in natura rationali, necesse est priùs disputare de natura mali in genere. *Malum*, est id, quod disconuenit